

účelům církevním a nevyklučuje současně pravoplatnost států jiných (pozdější stát církevní, Paraguay, do jisté míry i předválečné Rusko).

Stát dynastický slouží zájmům určité panovnické rodiny (bývalé Rakousko-Uhersko, německé státy před sjednocením říše); jemu velmi blízko stojí stát militaristický, kde není armáda prostředkem obranným, nýbrž vrcholem státní organizace, cílem vývoje (Německo).

Stát národní snaží se zabezpečiti obyvatelstvu žijícímu v přirozené sídelní oblasti a spjatému společnou vůlí rozvoj vlastní kultury, která je úměrná jeho dějinám a životním podmínkám jeho země.

V. Dvorský-Fr. Štůla.

PŘEHLED LITERATURY.

V tomto seznamu jsou uvedena jen základní díla vědecká česká a jinojazyčná, týkající se dějin zeměvědy, matematického a fyzického zeměpisu, biogeografie a zeměpisu člověka, z populárních hlavně jen práce české. Všeobecná díla, odborné časopisy, statistická díla, atlasy a pod. budou uvedeny na konci celého díla.

I. Dějiny zeměpisu.

- Vivien de St. Martin, Histoire de la géographie. Paříž 1873.
 O. Peschel-S. Ruge, Geschichte der Geographie bis auf A. v. Humboldt u. C. Ritter. Mnichov 1877.
 S. Günther, Geschichte der Erdkunde. Lipsko, Vídeň 1904.
 K. Kretschmer, Geschichte der Geographie. Berlín, Lipsko 1923.
 J. Schott Keltie-O. J. R. Howarth, History of Geography. London 1913.
 H. Berger, Geschichte der wissenschaftlichen Erdkunde der Griechen. 2. Aufl. Lipsko 1903.
 H. E. Burton, The Discovery of the Ancient World. Cambridge 1932.
 K. Dvořák, Zeměpis u Arabů a Ibn Batúta (Zeměpisný sborník II. 1887); -- Počátky geografie u Arabů; Geografie Abulfídova; Istachré a jeho zprávy o Slovanech. (Zeměpis. sbor. III. 1888.)
 Fr. Kahlík, Objevení východní Asie. (I. a II. roč. matič. českého gymnasia v Zábřehu 1888.)
 J. Frejlich, Cristoforo Colombo. (Sbírka přednášek a rozprav, ser. IV., č. 5. V Praze 1893.)
 S. Ruge, Geschichte des Zeitalters der Entdeckungen. 1881.
 C. Errera, L., Epoca delle grandi scoperte geografiche. Terza edizione. Milano 1926.
 Fr. Kahlík, Australie ve světle výzkumův. Praha 1888.
 V. Švambara, Kongo. Praha 1901—1905.
 S. Günther, Entdeckungsgeschichte und Fortschritte der wissenschaftlichen Geographie im 19. Jahrh. Berlin 1902.

II. Všeobecný zeměpis.

- H. Wagner, Lehrbuch der Geographie, 10 vyd. Hanover 1930.

1. Matematický zeměpis.

- F. J. Studnička, Všeobecný zeměpis čili astronomická, matematická a fyzikální geografie. Praha 1881—1883.
 Týž, Kartografie. Praha 1901.

- G. Gruss, Z říše hvězd. Praha, bez data.
 R. Bačkovský, Základy mat. zeměpisu, kartografie a fys. zeměpisu. Bez data.
 Fr., Fiala, Volba zobrazení pro stát Československý s úvodem do kartografie. Praha 1921.
 Dr. Fr. Kolářek, Úvod do kartografie. Praha 1913.
 A. Kytnar, Příručka ku čtení map. Milovice 1923.
 Dr. B. Mašek, Doprovod k listům č. 1. až 4. Brunclíkova - Machátova Zeměpisného atlantu pro školy střední (matem. zeměpis a kartografie).
 V. Lásk a, Úvod do kosmické fysiky a matematické geografie. Praha 1926.
 Newcomb - Mašek, Populární astronomie. Praha 1909.
 S. Günther, Mathematische Geographie v »Bibliothek der geograph. Handbücher«. Stuttgart 1890.
 Týž, Astronomische Geographie, Berlin-Leipzig 1919.
 N. Herz, Lehrbuch der mathem. Geographie, Vídeň 1906.
 Týž, Geodäsie. Leipzig, Wien 1905.
 A. Tissot, Mémoire sur la représentation des surfaces et les projections des cartes géographiques. Paříž 1881.
 E. Hammer, Über die geographisch wichtigsten Kartenprojektionen. Stuttgart 1889.
 Zöppritz - Bluda u, Leitfaden der Kartenentwurfslehre. Lipsko, 1. sv. 1899, 2. sv. 1908.
 Breusing, Das Verebnen der Kugeloberfläche für Gradnetzentwürfe. Lipsko 1892.

2. Fysikální zeměpis.

- J. Hanna R. Süring, Lehrbuch der Meteorologie. Lipsko. 4. vyd. 1926.
 A. Angot, Traité élémentaire de météorologie. Paříž. 2. vyd. 1907.
 A. I. Vojejkov, Klimaty zemnago šara, 2. díly. Petrohrad 1884.
 J. Hann, Handbuch der Klimatologie, 3 sv., 3. vyd. Stuttgart 1908—1911.
 W. Köppen a R. Geiger, Handbuch der Klimatologie in fünf Bänden. Berlín. Vychází po částech od r. 1930; zatím vyšla asi polovina.
 J. Murray a J. Hjort, The depths of the Ocean. Londýn 1912.
 J. Thoulet, L'océan, ses lois et ses problèmes. Paříž 1904.
 O. Krümmel, Handbuch der Ozeanographie, 2 sv., 2. vyd. Stuttgart 1907—1911.
 A. I. Supan - E. Obst, Grundzüge der physischen Erdkunde. 7. vyd., ve 3 svazcích. Lipsko 1927—30.
 Em. de Martonne, Traité de Géographie physique. 3 sv., 4. vyd. Paříž 1925—27.
 F. Richthofen, Führer für Forschungsreisende. Berlín 1886.
 A. Penck, Handbuch der Morphologie. 2. sv. Stuttgart 1894.
 W. M. Davis, Geographical Essays. Boston 1909.
 S. Passarge, Grundlagen der Landschaftskunde. 3. sv.: Oberflächen-gestaltung der Erde. Hamburk 1920.
 Th. C. Chamberlina a R. D. Salisbury, Geology. 3. sv., 2. vyd. New York 1906.
 Týž, Physiography. New York 1907.
 L. V. Pirsson a Ch. Schuchert, Textbook of Geology. 1. část, Physical Geology, 2. vyd., New York 1920. 2. č., Historical Geology, 2. vyd. 1924.
 E. Haug, Traité de Géologie. Paříž. 2 sv., 1907—1911.
 Em. Kayser, Lehrbuch der Geologie. 1. díl, Allgemeine Geologie, 6. vyd. Stuttgart, 1921. 2. díl, Geologische Formationskunde, 6. vyd., 1923—24.
 J. N. Woldřich, Všeobecná geologie. 3 díly. Praha 1902 až 1905.
 Jovan Cvijić, Morfologija, 2 díly. Bělehrad 1924—1926.

3. Biogeografie.

- P. Graebner a J. E. Warming, Lehrbuch der ökologischen Pflanzengeographie. 4. vyd. Berlín 1916.
 O. Drude, Die Ökologie der Pflanzen. Brunšvik 1913.
 W. a Ph. Lutley Sclater, Geography of mammals. Londýn 1899.
 A. Jacobi, Tiergeographie. Lipsko 1904.

4. Zeměpis člověka.

- C. Adam, Text-book of commercial Geography. Londýn 1902.
 P. Berger, Géographie économique générale. Brusel 1922.
 N. R. Brown, The Principles of Economic Geography. Londýn 1922.
 J. Brunhes, La Géographie humaine. I.—III., 3. vyd. Paříž 1925.
 J. S. Cezak, Geografja gospodarca. 3. vyd. Varšava 1929.
 J. V. Daneš, Země a vývoj lidstva. Praha 1927.
 V. E. Den, Kurs ekonomičeskoj geografii. 3. vyd. Moskva 1928.
 Br. Dietrich, Grundzüge der allgemeinen Wirtschaftsgeographie. Berlín 1927.
 Br. Dietrich-H. Leiter, Produktion, Weltverkehr und Welthandel. (III. svazek Andrees Geographie des Welthandels.) Vídeň 1928.
 M. Eckert, Grundriss der Handelsgeographie. Lipsko 1905.
 J. Mc. Farlane, Economic Geography. Londýn 1920.
 S. Floridia, Geografia economica e commerciale. 2. vyd. Neapol 1923.
 E. Friedrich, Allgemeine und spezielle Wirtschaftsgeographie. 3. vyd. 2 svazky. Berlín 1926.
 E. Friedrich, Geographie des Welthandels und Weltverkehrs. 2. vyd. Jena 1930.
 W. Götz, Die Verkehrswege im Dienste des Welthandels. Stuttgart 1888.
 J. Gruber, O vodních cestách a vodní dopravě námořní a vnitrozemské. Praha 1922.
 K. Hassert, Allgemeine Verkehrsgeographie. 1. vyd. 1913, 2. vyd. 1. díl 1931, Berlín.
 G. G. Chisholm, Handbook of commercial geography. 11. vyd. Londýn 1928.
 J. G. Kergomard, Manuel de géographie économique. 4. vyd. Paříž 1934.
 A. Kirchhoff, Mensch und Erde. 4. vyd. Lipsko a Berlín 1911.
 F. Lukas, Ekonomika geografija. I. díl. Záhřeb 1923.
 R. Lütgens, Allgem. Wirtschaftsgeographie. Vratislav 1928.
 J. Matiegka, Nauka o plemenech. Praha 1928.
 O. Maul, Politische Geographie. Berlín 1925.
 St. Nikolau, Příručka zeměpisu všech dílů světa. Praha 1926.
 J. Partsch, Geographie des Welthandels. Vratislav 1927.
 S. Passarge, Die Erde und ihr Wirtschaftsleben. Hamburk 1927.
 Fr. Ratzel, Anthropogeographie. I.—II. 3. vyd. Stuttgart 1909, 1912.
 Fr. Ratzel, Politische Geographie. 3. vyd. Mnichov a Berlín 1923.
 E. Reclus, L'homme et la terre. Brusel 1905—1908.
 R. Reinhardt, Weltwirtschaftliche und politische Erdkunde. 6. vyd. Vratislav 1929.
 F. Richthofen, Allgemeine Wirtschafts- und Verkehrsgeographie. Berlín 1908.
 K. Sapper, Allgemeine Wirtschafts- und Verkehrsgeographie. 2. vyd. Lipsko 1930.
 V. Šarabon, Gospodarska geografija. Lublaň 1922.
 Fr. Štůla, Hospodářský zeměpis. I. díl. Praha 1932.
 E. G. E. Taylor, The Business Man's Geography. Londýn 1923.

